

Woon- of fabriekstoren?

door Irene Verhiel

De avond valt. Een vermoeide Rotterdamse vrachtwagenchauffeur nadert Sittard-Geleen. Hij ziet een metropool met overal lichten en pijpen van fabrieken. De chauffeur parkeert zijn vrachtwagen in een truckstop. Dan dringt een luid gebrom tot hem door. Het komt van een enorme toren bovenop die truckstop, een toren van industrie. Als de man wakker wordt, blijkt hij bij het Chemelotterrein te staan. Het is de plot van een korte film, waarin architect Jerome Paumen uit Neerbeek zijn futuristische kijk op Sittard-Geleen verbeeldt. Diezelfde Paumen maakte ook het winnende plan voor de herstructurering van de Sittardse wijk Sanderbout. Vanwege de krimp dreigde er sloop. De architect koos voor het behoud van oude mijnwerkerswoningen en aanpassing aan deze tijd door van twee huizen één te maken. Het filmpje van de vrachtwagenchauffeur is de binnenkomer van een expositie van zijn werk, vanaf zondag in het Stadslab in Sittard. Ook de VPRO-film *Krimpen aan de Maas*, waarin Paumen zijn ontwerp voor Sanderbout toelicht, wordt vertoond.

De vrachtwagenchauffeur ervaart de stad op eenzelfde manier als Jerome Paumen dat deed, toen hij nog kind was. „Wij woonden in Genhout. Ik vond het prachtig hoe je 's avonds vanaf het plateau van Schimmert over de stad uitkeek, met al die lichtjes. Een wereldstad was het voor mij.” De fascinatie voor de industrie en het Chemelotterrein heeft hem niet meer losgelaten. Het liefst had hij auto's ontworpen, maar het werden maquettes van gebouwen en stadsplannen. „Ik ben opgeleid tot timmerman, op de lts. Iets anders leek me onhaalbaar.” Toch slaagde hij daarna aan de mts, de hts en de Academie voor Bouwkunst in Maastricht. De fabriekstoren uit de film was zijn afstudeerproject aan de academie. „Wie naar een plattegrond van Sittard-Geleen kijkt, ziet een ontoegankelijk hart, het Chemelotterrein, met zeven dorpskernen er omheen. Aan de randen van veel

De futuristische fabriekstoren die in een film van architect Jerome Paumen verrijst in Sittard-Geleen.

foto Jerome Paumen

steden verrijzen hoge woontorens voor de bewoners. Ik denk: waarom niet de industrie stapelen in plaats van de mensen? Het industriehart zal zo krimpen en de grond rondom de toren komt vrij voor boeren die aan die industrie kunnen leveren.”

De expositie heet *Goodbadugly*, naar de bekende spaghetti-western. Paumen wil de bezoeker laten nadenken over de toekomst van deze regio. Als aanzet maakte hij fotodrieluiken. Een van die drieluiken toont als eerste foto een landschap met in de verte de fabriekstorens van Chemelot; op de tweede foto zie je de fabrieken van dichterbij en op de derde foto het witte huis, pal aan de A2 bij

de afslag naar Sittard, waarbij Chemelot aan de achtertuin grenst. „Je kunt je afvragen: wat is *good*, wat is *bad* en wat is *ugly*? Een kwestie van keuzes en iedereen heeft een andere opvatting.” Wat we met z'n allen niet kunnen negeren, is de krimp in deze regio. „Elke dag zijn er in Parkstad 4,2 mensen minder. Iedere stad wordt een gatenkaas, met kaalslag in het oude centrum en nieuwbouw aan de rand. Je verliest zo de aantrekkingskracht van het hart en de sociale samenhang.” In zijn plan Zuiddelta neemt Paumen de driehoek Maastricht, Heerlen, Sittard als uitgangspunt. „Maak van Maastricht de culinaire, culturele drager, van Heerlen

de creatieve en van Sittard de economische. Beschouw de overblijfselen van het mijnverleden als een rommelzolder en kijk wat voor moois je er kunt vinden om te behouden. Zorg dat je de sociale samenhang terugkrijgt, met die bakker of slager op de hoek. Deze regio is de tegenhanger van de Randstad, wordt gezegd. Daar is het leven hectisch. Hier hoeft het allemaal niet zo snel. Laten wij ons afficheren met de gemoedelijkheid, het prettige leefklimaat, ook over veertig of vijftig jaar.” Goodbadugly, werk van Jerome Paumen, vanaf zondag t/m 26 aug. in Stadslab Sittard, opening 15.00 uur, ma-vr 10.00 tot 16.00 uur. Dan t/m 25 sept. in Labforyou aan Steenweg.